

JAARVERSLAG LEERPLICHT

Schooljaar 2021-2022

INLEIDING

De Leerplichtwet 1969 schrijft voor dat burgemeester en wethouders jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uitbrengen. Voor u ligt het jaarverslag leerplicht over het schooljaar 2021-2022.

Het schooljaar 2021-2022 is opnieuw een bijzonder schooljaar geweest. Langzaam werd de weg terug naar 'normaal' weer ingezet. Helaas werd er op 18 december 2021 door het kabinet opnieuw een harde Lock down aangekondigd. Nu uit voorzorg, vanwege een piek in ziekenhuisbezetting veroorzaakt door de Deltavariant en een opkomende Omikron variant.

De spreekuren op het Voorgezet Onderwijs (die vorig schooljaar waren komen te vervallen) konden pas in het jaar 2021 (gedeeltelijk) weer doorgaan.

De oorlog in Oekraïne begin 2022 en de leerplichtige vluchtelingen die daardoor naar Nederland kwamen, zorgden echter weer voor een heel andere bijzondere situatie.

Uit het jaarverslag Leerplicht 2021 -2022 blijkt dat er van de 5238 leer-kwalificatie plichtige leerlingen uit onze gemeente 329 meldingen zijn geweest. Dit is een stijging ten opzichte van het schooljaar daarvoor. Verder is te zien dat het aantal VSV(voortijdig schoolverlaters) is teruggelopen.

Het blijven uitzonderlijke omstandigheden waardoor de cijfers opnieuw niet vergelijkbaar zijn met die van voorgaande jaren.

Ieder kind heeft recht op onderwijs. Om dit recht te kunnen beschermen is leerplicht een belangrijk middel. Veelvuldig verzuim is vaak een signaal van problemen die spelen rond een leerling en het gezin. Het is van belang dat kinderen stabiel opgroeien. Een niet doorbroken schoolloopbaan is daarbij van groot belang. Wanneer dat niet lukt dan wordt er gezocht naar een passende ondersteuning.

De kern van de leerplichtwet ligt in het voorkomen van schoolverzuim en voorkomen van voortijdig schoolverlaten daarnaast heeft het een belangrijke signaalfunctie. Deze rol wordt in de praktijk uitgevoerd door de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar kijkt naar wat de leerling of student nodig heeft om weer naar school te kunnen en houdt dat in de gaten tot de leerling weer meedoet op school. Pas als onderwijs niet mogelijk is wordt gekeken naar andere vormen van participatie, dagbesteding of zorg. Er wordt dan gekeken welk maatwerk geleverd kan worden. Samenwerking is dus een belangrijk gegeven. Want als leerplichtambtenaar doe je het niet alleen en is naast een goede samenwerking met school het netwerk belangrijk. Want verzuim komt helaas zelden alleen.

In dit jaarverslag informeren wij u over de uitvoering van de leerplichttaken gedurende het schooljaar 2021-2022 en de resultaten daarvan.

Aanvullende info:

- www.ingrado.nl
- www.vng.nl/publicaties/methodische-aanpak-schoolverzuim-mas
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leerplicht

Leerplicht

In de spreekkamer hoor je regelmatig dat de motivatie van jongeren om naar school te komen vaak te maken heeft met het contact met mensen. Een leuke docent, een fijne klas, lesstof wat aansluit op hun interesse een toffe conciërge, een geïnteresseerde mentor. Daar doen ze het voor. Is er wat aan de hand met een leerling? Dan is het de taak van de school om dat vroegtijdig te signaleren en ouders te betrekken.

Leerplicht geldt voor kinderen van 5 tot en met 16 jaar. Een kind is leerplichtig vanaf de eerste dag van de maand nadat hij of zij 5 jaar is geworden. En duurt tot het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar is geworden of tot het einde van het 12^e schooljaar.

Na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Met deze plicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag waarop de leerling een *startkwalificatie heeft gehaald of tot de dag waarop hij of zij 18 jaar wordt. Totdat een van deze twee momenten is bereikt is de leerling leerplichtig en is de leerplichtwet van toepassing.

De rol van de leerplichtambtenaar

Om het verzuim methodisch meer preventief aan te kunnen pakken, heeft de branche organisatie Ingrado, Halt, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld.

- het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma;
- vroegtijdige inzet van (jeugd)hulpverlening bij verzuim;
- ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim;
- de aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus.

Dit betekent dat de rol van de leerplichtambtenaar veranderd is. Lag eerder de taak meer gericht op de handhaving. Ligt nu de nadruk meer op preventie en bepaald de keuze van de route meer om een goede aanpak te maken die aansluit op het probleem en ingaat op de achtergrond van het verzuim. Het doel is het creëren van een gezamenlijk plan met als doel het beste voor de leerling. Waarbij primair wordt gekeken naar preventie en vrijwillige (jeugd)hulp. De leerplichtambtenaar vervult de schakelrol voor gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken ketenpartners. Deze kanteling is ingezet vanuit de overtuiging dat het volgen van onderwijs essentieel is voor de ontwikkeling van een kind en voor het verwerven van een goede plek in de maatschappij. Structureel verzuim kan een voorbode zijn van (ernstige) gedragsproblemen en leidt niet zelden tot criminaliteit. Ook kan schoolverzuim de voorbode zijn van voortijdige schooluitval, waardoor jongeren het onderwijs verlaten zonder diploma en/of startkwalificatie en/of niet zijn toegerust voor de arbeidsmarkt. Werkloosheid of uitkeringsafhankelijkheid kunnen het gevolg zijn.

Passend onderwijs

Sommige leerlingen hebben extra zorg nodig of zijn niet in staat om volledig onderwijs te volgen. Dan is het belangrijk om te kijken wat leerlingen wél kunnen. Het samenwerkingsverband adviseert scholen in het kader van passend onderwijs en scholen kunnen extra ondersteuning bieden. De rol van de leerplichtambtenaar is in deze om te kijken of het recht op onderwijs gewaarborgd wordt. Sommige leerlingen krijgen vanwege hun specifieke zorgvraag, een andere vorm van onderwijs, zoals onderwijs i.c.m. een behandeling of dagbesteding.

*Een startkwalificatie is een diploma HAVO, VWO of MBO niveau 2,3 of 4.

CIJFERS schooljaar 2021-2022 (t.o.v. voorgaande jaren)

Werkprocessen algemeen

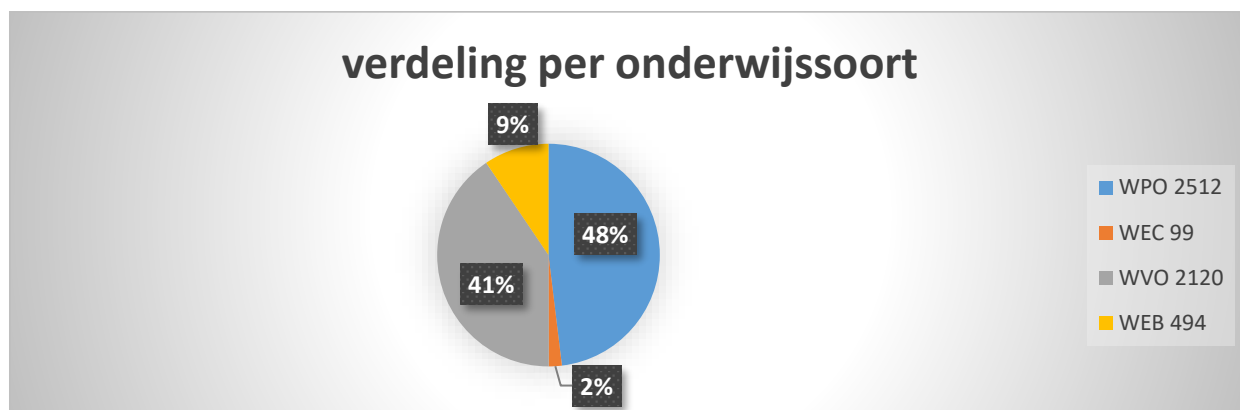
De school is wettelijk verantwoordelijk voor het melden van alle soorten ongeoorloofd verzuim bij de leerplichtambtenaar van de gemeente waarin de betreffende leerling woont. Het is dus erg belangrijk dat verzuim (ook het te laat komen) goed door school wordt geregistreerd. Alleen zo ontstaat er inzicht in verzuimgedrag en is er een goede basis om actie te ondernemen. Wanneer leerplicht een verzuim melding van een school ontvangt, wordt er een werkproces opgestart. Een werkproces wordt pas afgesloten als het ongeoorloofde verzuim is gestopt.

Een schooljaar loopt in Nederland van 1 augustus van een bepaald jaar tot 31 juli van het jaar daarop. In het middelbaar beroepsonderwijs loopt het studiejaar gelijk aan een schooljaar.

TOTAAL AANTAL LEERLINGEN	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
totaal aantal * leer- en kwalificatieplichtigen	5866	5816	5647	5544	5386	5238
percentage leerlingen t.o.v. vorig leerjaar		-0,85%	-2,91%	-1,82%	-2,85%	-2,75%

**Leer- en kwalificatieplichtigen. Een kind is volledig leerplichtig vanaf 5 jaar tot aan het einde van het schooljaar waarin hij of zij 16 jaar wordt. Aansluitend op de volledige leerplicht volgt de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht loopt door tot de leerling 18 jaar wordt of stopt wanneer de leerling een startkwalificatie heeft. Een startkwalificatie is een diploma HAVO, VWO of minimaal een MBO niveau 2 diploma.*

Verdeling leer- en kwalificatieplichtige leerlingen per onderwijssoort:

Tabel: verdeling per onderwijssoort. Totaal aantal leer- en kwalificatieplichtigen: 5238

WPO De Wet op het primair onderwijs (WPO) bepaalt hoe het basisonderwijs in grote lijnen geregeld moet zijn.

WEC staat voor 'Wet op Expertise Centra'. Per 1 augustus 1998 is een splitsing aangebracht in de scholen voor speciaal onderwijs. Lom- en mlk-scholen heten vanaf dat moment scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo) en vallen samen met de gewone basisscholen onder de Wet op het Primair Onderwijs.

WVO De Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de Wet voortgezet onderwijs BES (WVO BES) worden vervangen door één nieuwe wet: de WVO 2020. De wet wordt op 1 augustus 2022, dus met ingang van schooljaar 2022-2023, van kracht. De nieuwe wet is toegankelijker, consistent en beter bruikbaar vanuit de praktijk. De inhoud van de wet verandert niet.

WEB Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) is een Nederlandse wet van 31 oktober 1995, houdende bepalingen met betrekking tot de educatie en het beroepsonderwijs. De wet regelt de bundeling van verschillende vormen van beroepsonderwijs en volwasseneneducatie. Naast het beroepsonderwijs vallen ook de volwassenen(basis)educatie, het VAVO (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs) en het cursorisch onderwijs onder de wet.

Schoolverzuim

Het volgen van onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van een kind en voor het verwerven van een goede plek in de maatschappij. Schoolverzuim heeft altijd een achterliggende reden en ontstaat vaak bij problemen in de school- en/of thuissituatie van het kind. De samenwerking met het onderwijs, Zorgregisseurs van het Jeugdteam, RMC, Samenwerkingsverbanden VO en PO is het afgelopen jaar geïntensiveerd. Met elkaar kijken we breder naar de situatie om te bepalen wat er nodig is.

TOTAAL AANTAL GEMELD VERZUIM	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
totaal aantal leerlingen met verzuim	167	195	198	168	122	160
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		3,35%	3,51%	3,03%	2,27%	3,05%
totaal aantal verzuimmeldingen	300	406	401	276	236	329
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		6,98%	7,1%	4,98%	4,38%	6,28%

VERZUIMMELDINGEN 16 UUR IN 4 WEKEN	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
leerlingen 16 uur in 4 weken	33	86	71	69	58	97
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		1,48%	1,26%	1,25%	1,08%	1,85%
verzuimmeldingen 16 uur in 4 weken	65	193	120	116	106	195
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		3,32%	2,12%	2,11%	1,97%	3,72%
VERZUIMMELDINGEN OVERIG VERZUIM	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
leerlingen overig verzuim	33	34	58	43	19	50
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		0,58%	1,03%	0,78%	0,35%	0,95%
verzuimmeldingen overig verzuim	37	44	75	45	32	56
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		0,76%	1,33%	0,81%	0,59%	1,06%

In de telling zitten 39 leerlingen waarvan meerdere meldingen zijn gedaan in DUO. Een groot deel van deze interventies door leerplicht wordt afgesloten met heldere afspraken die ertoe hebben geleid dat de leerling weer terug naar school is gegaan. Met name de ROC's maken gebruik van een zgn. robot registratie. Dit betekent dat er automatisch vanuit het systeem een melding wordt gedaan. Deze leerlingen zijn in beeld bij leerplicht.

Verzuimsoorten:

Er zijn verschillende soorten verzuim, namelijk absoluut verzuim (niet ingeschreven op een school) en relatief verzuim (wel ingeschreven op een school, maar sprake van ongeoorloofd verzuim). Onder relatief verzuim valt ook luxe verzuim (leerling is zonder toestemming van school of leerplichtambtenaar, op vakantie. Met name bij de aanpak van relatief verzuim waarbij sprake is van zorgsignalen is vroegtijdige inzet van hulpverlening/zorg zo vroeg mogelijk wenselijk

Het doel van de gezamenlijk aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim door alle ketenpartners is de toeleiding van de jeugdige naar een passend onderwijsprogramma en voorkomen van nieuw verzuim.

De strafrechtelijke aanpak is daarbij een allerlaatste middel wat zal worden ingezet. Bij het handhaven van de leerplicht staat een integrale aanpak voorop. Samenwerking tussen scholen, ouders, betrokken instanties en jongeren is onontbeerlijk om er voor te zorgen dat zoveel mogelijk jongeren uiteindelijk een startkwalificatie halen en voldoende toegerust de arbeidsmarkt op gaan.

In laatste instantie is dat het Openbaar Ministerie door strafrechtelijke vervolging op grond van de Leerplichtwet. De rol van het Openbaar Ministerie is enerzijds die van 'stok achter de deur', anderzijds kan een interventie in gedwongen kader nodig zijn om de gewenste gedragsverandering(en) tot stand te brengen. Dit kan betekenen dat zowel de jongere zelf als de ouder worden vervolgd.

Daarnaast zijn er leerlingen waar langdurige trajecten lopen. Een proces-verbaal wordt opgemaakt tegen de persoon die verantwoordelijk gehouden kan worden voor het schoolverzuim. Ook hierin is de MAS leidend. In schooljaar 2021-2022 zijn er drie proces verbalen relatief verzuim opgemaakt.

Er wordt gesproken over luxe verzuim wanneer een leerling zonder toestemming van school of leerplichtambtenaar op vakantie gaat. In totaal is er door school 13 keer gemeld en in navolging van de MAS door de leerplichtambtenaar waarschuwend gesprekken gevoerd. Drie meldingen hebben geleid tot de opmaak van een proces-verbaal.

Absoluut verzuim

Bij absoluut verzuim geldt dit niet. Absoluut verzuim betekent dat een leerling niet ingeschreven staat op een school. Daar kan wettelijk gezien alleen de ouder worden vervolgd.

HANDHAVING	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
proces-verbaal luxe verzuim	1	5	2	3	4	3
proces-verbaal relatief verzuim	5	2	2	0	1	3
proces-verbaal absoluut verzuim	0	0	0	0	1	0
proces-verbaal Halt	1	0	5	2	1	0

LUXEVERZUIM	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
luxeverzuim leerlingen	8	10	4	8	6	13
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		0,17%	0,07%	0,14%	0,11%	0,24%

Thuiszitters

Thuiszitters zijn leerplichtige leerlingen die zonder een vrijstelling de school voor vier weken of langer niet bezoeken. Veelal zijn dit leerlingen met ernstige problemen, vaak ook op meerdere leefgebieden. Om deze thuiszitters toch te kunnen voorzien van hun recht op onderwijs kent de regio Waterland een tweemaandelijks thuiszittersoverleg. Hierin worden nieuwe thuiszitters aangemeld. Hier wordt ook de voortgang van bestaande thuiszitters besproken. Afgesloten leerlingen staan op de monitorlijst. Als deze leerlingen toch weer dreigen uit te vallen kan gepaste actie worden ondernomen. Voorzitter van dit thuiszittersoverleg is het SWV-VO Waterland. Het SWV-VO Waterland heeft middelen om extra ondersteuning te bieden om deze jongeren zo passend als mogelijk te voorzien in het recht op onderwijs. In Edam-Volendam hebben we in het schooljaar 2020-2021 met 4 thuiszitters te maken gehad. Het aantal thuiszitters in onze gemeente is stabiel gebleven.

THUISZITTERS	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
aantal leerlingen	5	5	5	3	3	4

Vrijstellingen

In schooljaar 2021-2022 heeft de leerplichtambtenaar 12 vrijstellingsverzoeken en/of -beroepen verstrekt. Zeven keer een vrijstelling op lichamelijke en/of psychische gronden (art. 5 a Lpw), drie

vrijstellingen wegens het bezoeken van een school in het buitenland (art. 5 c Lpw). Twee vrijstellingen van de inschrijving wegens het volgen van ‘ander onderwijs’ (art. 15 Lpw).

VRIJSTELLINGEN	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
vrijstelling artikel 3b.	0	2	1	1	1	0
vrijstelling artikel 5. a	4	8	8	11	10	7
vrijstelling artikel 5. c	0	1	3	1	1	3
vrijstelling artikel 15.	0	0	1	2	1	2

Naast deze thuiszitters zitten er ook leerlingen thuis door ziekte. Hier ligt geen wettelijke leerplichttaak, maar deze leerlingen zijn vaak wel in beeld bij leerplicht, de jeugdarts en/of het samenwerkingsverband.

Preventief spreekuur

De inzet van preventieve gesprekken op de VO scholen (Don Bosco College en SG De Triade) is om het (beginnend) verzuim goed aan te pakken en om erger te voorkomen. Door actief op school aanwezig te zijn wordt de samenwerking met de scholen verstevigd. Ook dit schooljaar speelde Corona nog steeds een rol en is mede daardoor het preventieve spreekuur op de VO scholen stil komen te liggen. De lijnen tussen de scholen en de leerplichtambtenaren bleven kort. Los van het spreekuur konden een aantal leerlingen toch preventief benaderd worden. Pas in het laatste trimester kon er gekeken worden op wat voor wijze hier weer een vervolg aan kon worden gegeven. In juni is op één VO school weer voorzichtig gestart met een spreekuur waar vier leerlingen zijn gesproken. Voor het komende schooljaar zijn er inmiddels nieuwe afspraken gemaakt. Om de 6 weken staan er afspraken op de VO-scholen en worden alle leerlingen tussen 8-15 keer te laat aangesproken.

PREVENTIEF SPREEKUR VO scholen	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
Totaal aantal leerlingen	26	12	41	13	-	4

MULTI-ZORGLEERLINGEN (schatting)	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
aantal leerlingen	23	15	28	12	12	20

Aanpak ziekteverzuim

Om frequent en langdurig ziekteverzuim van leerlingen scherper te kunnen signaleren en aanpakken, werkt Leerplicht nauw samen met de jeugdartsen van de GGD. Bij ongeveer 30% van de thuiszitters spelen medische en/of psychische problemen een belangrijke rol in het verzuim. De jeugdarts is daarmee een cruciale partner als het gaat om de aanpak van ziekteverzuim. In het gesprek tussen leerplichtambtenaar en school wordt actief ingezet op het analyseren van het verzuim en de rol die de jeugdarts daarin heeft, in het geval er sprake is van langdurig of frequent ziekteverzuim.

Op het moment dat een leerling op school regelmatig afwezig is door ziekte, dan kan de school doorverwijzen naar de jeugdarts van de GGD. Dit consult heeft tot doel de school feedback te geven over de te verwachte belastbaarheid van de leerling, zodat school passende afspraken kan maken over de schoolgang en eventuele aanpassingen. Deze ‘medische’ inschatting is voorbehouden aan een arts en niet aan een functionaris van school of leerplichtambtenaar.

De jeugdarts adviseert ook de leerling en ouder(s)/verzorger(s), maar neemt niet de rol van behandelend arts over. Het doel is dat goede afspraken kunnen worden gemaakt die leiden tot meer balans en duidelijkheid in de belasting van de leerling.

Regionale Meld en Coördinatiepunt Voortijdig schoolverlaten. (RMC)

De leerplichtambtenaar volgt jongeren tot 18 jaar. Aansluitend worden jongeren tot 23 jaar, nog niet in het bezit van een startkwalificatie, ondersteund bij het vinden van een school, leerwerktraject. Jongeren die na de leerplicht uitvallen zijn VSV'ers en vallen onder de wetgeving Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC).

Het RMC helpt jongeren van 18-23 jaar die niet (meer) naar school gaan en nog geen startkwalificatie hebben behaald. Aan de hand van de verzuimmeldingen wordt er bepaald welke actie moet gewenst is. Elke RMC-regio heeft een contact- gemeente die de melding en registratie van voortijdig schoolverlaters coördineert en zorg draagt voor mogelijkheden van doorverwijzing en herplaatsing in het onderwijs. De contact gemeente in de regio Waterland is de gemeente Purmerend.

Taak

Het is de taak van de RMC om het aantal jongeren dat uitvalt of dreigt uit te vallen in beeld te brengen en uitval te voorkomen. Het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten gebeurt in de eerste plaats op de school zelf. Als de niet-leerplichtige leerling toch uitvalt kan hij een persoonlijk begeleider van het RMC (casemanager) krijgen. Deze begeleider tracht de jongere alsnog naar een kwalificerende opleiding terug te leiden. Of, als dat niet haalbaar is, naar een passende plaats op de arbeidsmarkt. Daarbij werkt de casemanager onder meer samen met regionale opleidingen centra, instellingen voor jeugdhulpverlening, Sociale Diensten, het UWV Werkbedrijf en andere instanties.

De aanpak Voortijdig Schoolverlaten werkt vanuit de volgende kaders:

Regionaal programma VSV en jongeren in kwetsbare positie (jkp)¹

Het ministerie van OCW heeft vanaf 2021 een nieuw, vierjarig programma gefinancierd waarin extra maatregelen voor VSV en de begeleiding van jongeren in kwetsbare (onderwijs) positie moeten worden opgenomen. Door gemeenten, VO en MBO onderwijsinstellingen uit de agglomeratie Amsterdam is een Meerjarenplan vastgesteld waarin de kaders, uitgangspunten en doelen voor de jaren 2021-2024 beschreven. Dit plan is als kapstok gebruikt voor de verdere uitwerking van de ambities en maatregelen voor de regio Zaanstreek-Waterland.

Plan van aanpak Zaanstreek-Waterland 2021-2024

In het plan van aanpak, vastgesteld door vertegenwoordigers van gemeenten, VO- en MBO-instellingen uit deze regio zijn de kaders uit het meerjarenplan van de agglomeratie verder uitgewerkt. Er zijn ambities en maatregelen beschreven om het aantal VSV te verlagen en de jongeren in een kwetsbare positie te begeleiden naar vervolgonderwijs of werk. Een van de ambities is om te komen tot een gezamenlijke werkwijze in de regio ten aanzien van de overstap van VO naar MBO en de begeleiding van de kwetsbare jongeren daarbij. Hiervoor is sinds juni een projectleider aangesteld die gestart is met het inventariseren van de werkwijzen en voorzieningen in deze regio. Voor het einde van 2022 wordt een advies verwacht met een plan van aanpak.

¹ Het ministerie OC&W hanteert de definitie voor kwetsbare jongeren: leerlingen uit het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO), praktijkonderwijs (PRO), VMBO-basis of MBO-niveau 1 (Entree-opleiding)

Overstapcoaches

Net als in het vorige regionale programma VSV wordt ook in het nieuwe programma aandacht gevraagd voor de overstap van VO naar MBO. Het moment waarop een leerling overstapt naar vervolgonderwijs is risicovol als het om uitval gaat. Om de overstap van VO naar MBO zonder hindernissen te laten plaatsvinden is nauwe samenwerking nodig tussen deze vormen van onderwijs. In de regio Waterland zijn hiervoor overstapcoaches aangesteld. Zij volgen en begeleiden de jongeren nauwlettend in de overstap. De gemeente heeft ook een rol en verantwoordelijkheid om deze overstap te begeleiden en werkt nauw samen met deze overstapcoaches. De leerplichtambtenaar/casemanager leerplicht wordt onder andere betrokken bij leerlingen waarbij een risico is op een goede overstap.

VERZUIMMELDINGEN RMC (18+)	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
RMC gemelde leerlingen 18+	71	82	87	73	39	30
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		1,41%	1,54%	1,32%	0,74%	0,57%
RMC verzuimmeldingen 18+	148	158	200	157	92	65
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		2,72%	3,54%	2,83%	1,71%	1,24%

Aanpak voortijdig schoolverlaters (VSV) en samenwerking met het RMC

Voortijdig schoolverlaters

Wanneer een leerling (12-23 jaar) de school zonder diploma (startkwalificatie) verlaat en ook niet doorstroomt naar een andere vorm van onderwijs, wordt er gesproken van een voortijdig schoolverlater (VSV'er).

Vanwege het hoge aantal VSV-ers in 2020-2021. Zijn er in het afgelopen schooljaar 2021-2022 diverse gesprekken gevoerd met het RMC. Tijdens deze gesprekken is duidelijk geworden dat er te weinig aandacht is geweest door het RMC voor deze jongeren. Samen met beleidsmedewerkster zijn er actie- en verbeterpunten opgesteld.

Belangrijk blijft het dat de casemanager RMC het directe contact op de MBO scholen heeft zodat het gesprek met een dreigende uitvaller kan worden gevoerd samen met de school. Intensieve begeleiding is nodig om de jongere goed te helpen in het kiezen van de juiste opleiding en/of dagbesteding. Dit contact is nodig op de MBO scholen in Purmerend maar ook in Zaanstad en Amsterdam omdat de helft van de jongeren daar op het MBO zit. Bekend is dat de gemeente Amsterdam ook zijn beleid aangepast heeft door jongerenadviseurs te verbinden aan de MBO scholen met hetzelfde doel (het gesprek op school voeren met de dreigende schoolverlater). Hierdoor kunnen de jongeren uit de regio Waterland direct worden verwezen naar de casemanager RMC. Dit leidt tot meldingen die tijdig moeten worden opgepakt om uitval tegen te gaan. Het doel is om snel in te grijpen zodat kan worden voorkomen dat er een toename ontstaat in schooluitval en uitkeringsgerechtigden. Hier wordt vanaf dit schooljaar extra op geïnvesteerd.

Vanuit Leerplicht zijn namens het RMC naar de jongeren zonder een startkwalificatie brieven verzonden. Deze brieven zijn gestuurd naar alle jongeren van 18,19,20,21 en 22 jaar oud zonder startkwalificatie, en zijn uitgeschreven bij hun opleiding. In deze brief wordt hulp aangeboden aan de jongere. Ook zijn de contactgegevens van het RMC in deze brief te vinden. In totaal zijn er in het schooljaar 2021/2022 65 RMC brieven gestuurd. Op deze brief is weinig respons gekomen.

Conclusie hieruit is dat het versturen van deze brieven in de praktijk niet goed lijkt te werken. De standaardbrief voldoet niet altijd en zou in bepaalde situaties persoonlijker moeten worden gemaakt. En ontbreekt er een duidelijke uitleg over de taak van het RMC in Purmerend in verhouding tot onze gemeente. Twee jongeren hebben samen met ouders gebeld om te vragen waarom ze deze brief hadden ontvangen. Momenteel wordt er door het RMC aan een flyer of de informatie op een digitale manier te verstrekken.

Om de lijnen met het RMC kort te houden wordt er gestart in het schooljaar 2022-2023 om op locatie van het CJG Volendam samen te werken. Een ochtend in de twee weken komt de Casemanager RMC op het CJG om alle vroegtijdige schoolverlaters in een warme overdracht te bespreken. Vervolgens wordt er besproken welke actie gewenst is bij welke jongeren. Wanneer er meer afstemming nodig is met bijvoorbeeld participatie (inzet van een jobcoach) of WMO zorg wordt hierover contact gezocht met het Breed Sociaal Loket.

Deze extra inzet, duidelijke afspraken en advisering in lopende casuïstiek geeft meer houvast in de aanpak van het voortijdig schoolverlaten. Het is daarom ook goed om aan te geven dat er ook positieve trajecten worden afgerond.

“Een leerling van 17 jaar heeft twee jaar HAVO gevolgd zonder motivatie en zonder het maken van zijn examens. Begin schooljaar 2022/2023 zou leerling de leeftijd van 18 bereiken zonder zicht op een vervolgopleiding. Leerling mocht niet langer op het VO blijven. Omdat de leerling bijna 18 werd, zijn leerplicht en RMC samen op huisbezoek geweest bij deze leerling. RMC heeft hierna de casus opgepakt en leerling weten te coachen een weloverwogen beslissing te maken. Leerling heeft zich ingeschreven bij defensie en is toegelaten.” Dit betekent dat deze leerling volgend jaar onderwijs volgt en werkt aan zijn toekomst. Met behulp van het RMC en inzet van Leerplicht is deze leerling geen VSV'er geworden.

Peildatum inschrijving 1 oktober van het betreffende jaar

VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS (VSV)	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
aantal leerlingen	XX	XX	47	46	109	59
percentage t.o.v. vorig leerjaar	XX	XX		-2,1%	+137%	-46%

*) in 2016,2017, 2018 is een ander administratiesysteem gehanteerd. Deze cijfers kunnen hierdoor niet worden gebruikt.

Opvallend is dat het aantal voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2021-2022 is verminderd ten opzicht van het jaar er voor. Dat is een positieve ontwikkeling en lijkt de intensieve inzet en meer inzet vanuit de scholen voorzichtig positief uit te pakken.

Voortijdig schoolverlaters verloop

Leeftijd	peildatum 01-10-20	Peildatum 01-10-2021	Peildatum 1-10-2022
12 – 16	0	0	0
16 – 17	1	0	0
17 – 18	7	6	7
18 – 19	20	15	29
19 – 20	11	28	13
20 – 21	4	30	5
21 – 22	3	15	2
22 – 23	0	15	0
	46	109	59

● gelijk

● afname

● toename

Onderzoek economische zelfstandigheid van inwoners zonder startkwalificatie

Uit een eerder onderzoek (peildatum 11 april 2019) is gebleken dat de economische zelfstandigheid van onze inwoners tussen de 23 en 27 jaar binnen de gemeente Edam-Volendam prima op orde was. Slechts 10 personen van de 2546 inwoners hadden een vorm van bijstand, een aandeel van 0,39%.

Wat heeft dit Corona jaar voor invloed op de economische zelfstandigheid? Op peildatum 14 oktober 2022 hebben wij dezelfde doelgroep opnieuw onderzocht.

Hieronder het resultaat: **Inwoners gemeente Edam-Volendam van 23 t/m 27 jaar**

Peildatum bijstand	11-04-2019 2345 inwoners	22-10-2020 1985 inwoners	26-11-2021 2423 inwoners	14-10-2022 2546 inwoners
*buiten de scope	6	3	13	7
met startkwalificatie	1	2	3	2
zonder startkwalificatie	1 (nihil)	6 (0,3%)	7 (0,3%)	8... (0,3%)
Totaal	8 (0,3%)	11 (0,5%)	23 (1%)	17 (0,67%)

**Inwoners met een vrijstelling onderwijs, inschrijving doelgroepenregister of nieuwkomer die in een inburgeringsfase zitten.*

We zien geen procentuele stijging bij de personen zonder een startkwalificatie ten opzichte van 2021. Het is echter wel belangrijk om deze groep goed in de gaten te houden

Conclusies uit de cijfers

Ook het schooljaar 2021-2022 is geen regulier schooljaar geweest. Het is dan ook belangrijk om de cijfers in deze context te bekijken.

Het aantal leer- en kwalificatie plichtige jongeren neemt nog steeds af. We zien doorzettende krimp bij onze leer- en kwalificatie plichtige jongeren. Minder leerlingen betekent echter niet dat er dan ook minder meldingen binnenkomen. Duidelijk wordt dat de nasleep van Corona nog steeds doorwerkt. Veel leerlingen kampen nog met een verminderende motivatie, zijn er zorgen over het welbevinden, sociale-emotionele ontwikkelingen en motivatie.

In het schooljaar 2021-2022 zien we over de hele linie een lichte stijging in het aantal meldingen schoolverzuim. Dit valt te verklaren omdat scholen weer gedeeltelijk open konden gaan en er weer gemeld is. Het aantal thuiszitters en zorgleerlingen waar de leerplichtambtenaren bij betrokken waren is licht gestegen.

Het aantal voortijdige schoolverlaters neemt af. Mede door de terugkeer naar de scholen en wordt er weer meer gesignaleerd door de scholen. Signalen van de scholen konden weer worden opgepakt en meer worden verwezen naar het RMC. Mede door het maken van duidelijke RMC afspraken wordt er meer preventief ingezet om zo het voortijdig schoolverlaten nog meer terug te dringen.

Ook voor dit schooljaar is het duidelijk dat veel jongeren binnen onze gemeente (voornamelijk bouw gerelateerde opleidingen) voortijdig stoppen om met hun 18^e aan het werk te gaan. Om het voortijdig schoolverlaten te bestrijden is het verstandig om als gemeente de focus te houden op meer mbo in Edam-Volendam. Vooral bouw gerelateerde MBO zou in Edam-Volendam een verrijking zijn. Het verdient de aanbeveling om hier focus op te houden.

Aankomend schooljaar komen er een paar nieuwe taken bij:

- Opzetten preventieve gesprekken VO ter voorkoming van meer meldingen wettelijk verzuim;
- Intensieve aanpak RMC. Oppakken en monitoren van alle 18+ verzuim en VSV;
- Oekraïense leerlingen spreken en dossier opbouwen.

Daarnaast ontvangen wij meldingen /signalen van scholen dat het aantal leerlingen met psychische problematiek toeneemt.

Deze toenemende taken (zorgcasussen, administratieve last rondom RMC ,Oekraïense leerlingen) en de opleiding van de nieuwe leerplichtambtenaar zorgen voor een extra belasting. Binnen de huidige formatie lukt het momenteel niet om dit op te vangen en wordt er momenteel extern ingehuurd. Ingrado is momenteel bezig met de ontwikkeling van een formatietool voor leerplicht en RMC. Wellicht zal deze tool meer duidelijkheid geven over de gewenste formatie.